

Голові Разової спеціалізованої
вченої ради
ДФ 17.051.072
Запорізького національного
університету
доктору філологічних наук, професору
Приходько Ганні Іллівні

ВІДГУК

офіційного опонента, професора кафедри англійської філології та світової літератури імені Олега Міщукова Херсонського державного університету,
доктора філологічних наук, доцента, Цапів Алли Олексіївни
на дисертаційну роботу на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 035 – Філологія (галузь знань 03 – Гуманітарні науки)
на тему: «Реалізація англійськомовного танцювально-спортивного
дискурсу:
когнітивний та прагматичний аспекти)»

Сєдакової Маргарити Валеріївни

1. **Актуальність теми.** Наукову роботу виконано у річищі сучасних дискурсивних студій з фокусом на дослідження когнітивного та прагматичного аспектів танцювально-спортивного дискурсу. Танцювально-спортивний дискурс витлумачено як інституційний вид комунікації, що реалізується в межах взаємодії його учасників, переслідує певну мету, задля якої учасники дискурсивної ситуації імплементують комунікативні стратегії і тактики для досягнення певної прагматичної мети. Водночас інституційне спілкування постає процесом обміну інформацією, який відбувається між інституцією

(організацією, установою) та її різними стейкхолдерами, такими як співробітники, клієнти, партнери, громадські організації, медіа та інші зацікавлені сторони. До ключових характеристик інституційної комунікації відносимо: стратегічне спілкування в межах якого інституції розробляють стратегії комунікації для досягнення своїх цілей та збереження свого репутації, внутрішню комунікацію, що передбачає спілкування всередині організації між співробітниками, керівництвом та іншими внутрішніми групами для забезпечення ефективності роботи та згуртованості команди, зовнішню комунікацію, що охоплює спілкування із зовнішніми стейкхолдерами, такими як клієнти, партнери, медіа, уряд, громадські організації та ін. У такому сенсі вважаємо, що когнітивно-прагматичний підхід до дослідження танцювально-спортивного дискурсу є новітнім, дозволяє розкрити проблему з нового ракурсу, поглибити його розуміння та відкрити обрії для подальшого аналізування.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертація відповідає профілю науково-дослідних робіт факультету іноземної філології Запорізького національного університету в межах комплексної міжкафедральної наукової теми “Когнітивно-комунікативні та лінгвокультурологічні параметри дослідження мовних одиниць”, затвердженої на засіданні Науково-технічної ради Запорізького національного університету (протокол № 1 від 24 вересня 2020 року). Тему дисертації уточнено на засіданні науково-технічної ради Запорізького національного університету (протокол № 6 від 17 листопада 2022 року).

3. Наукова новизна отриманих результатів. Наукова новизна

дослідження не викликає ніяких сумнівів, оскільки відбиває і сучасні тенденції дослідження дискурсу, і результати власного дослідження авторки із запропонованими поняттями і методологією дослідження. Зокрема, запропоновано витлумачення поняття танцювально-

спортивного дискурсу як різновиду інституційної комунікації, спричиненої існуванням такої форми соціальної практики, за допомогою якої організовується соціальне життя, і в межах якої окремі члені суспільства пов'язані з іншими емоційною та соціально-психологічною формами взаємодії, що є внеском у теорію дискурсології, когнітивної лінгвістики та лінгвістичної прагматики.

4. **Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації та їх достовірність.** Широкий науковий світогляд наукової роботи та обізнаність у досліджуваній галузі засвідчують засадничі теоретичні та практичні плаці провідних зарубіжних й вітчизняних науковців загальною кількістю 533 позицій, з них 417 іноземними мовами. Матеріалом дослідження послуговувала авторська картотека (1300 текстових фрагментів), укладена шляхом суцільної вибірки з 365 джерел (статей спеціалізованих періодичних видань, інтерв'ю з танцівниками й тренерами, лекцій з техніки бального танцю, танцювальних блогів, матеріалів соцмереж, художніх творів про бальні танці).
5. **Повнота викладення результатів дослідження в опублікованих наукових працях.** Основні положення дисертації опубліковані у 12 наукових працях, серед яких: 2 статті у наукових фахових виданнях України, 2 статті у закордонних періодичних виданнях, 7 матеріалів та тез доповідей на міжнародних конференціях, 1 стаття у вітчизняному фаховому виданні надрукована у співавторстві.
6. **Науково-практична значимість результатів дисертації.** Отримані авторкою результати дослідження становлять внесок у вивчення теоретичних та практичних курсів, зокрема таких як “Загальне мовознавство”, “Стилістика англійської мови”, “Лінгвокраїнознавство”, “Лінгвокультурологія”, у спецкурсах із дискурсології, лінгвосеміотики, комунікативістики

7. **Академічна доброчесність.** Текст дисертаційного дослідження та отримані результати не мають ознак порушення академічної доброчесності. Всі запозичення становлять правомірні цитати із відповідними посиланнями.

8. **Недоліки та зауваження.** Акцентуючи беззаперечну актуальність обраної теми, новизну й обґрунтованість висновків, висловимо деякі міркування:

1) У роботі заявлено мультимодальний аспект дослідження, який, на нашу думку, не є достатньо розкритим. Для вивчення мультимодального конструювання смислів авторка бере до уваги лише вербальні та невербальні аспекти спілкування. На нашу думку, робота значно виграла б, якби дисертантка звернулась на аудіовізуального контенту, який є природнім для танцювально-спортивного дискурсу. Рухи і жести учасників дискурсу, музичний супровід, костюми, взаємодія фокалізаторів такого спілкування мають стати саме тими інструментами, які дозволять відчути механізм унікальної танцювально-спортивної комунікації, до того ж, сама дисертантка стверджує, що «за допомогою рухів тіла, міміки, жестів, поглядів створюється конкретна історія», проте таке твердження має лише описовий характер.

2) На нашу думку, дослідження формування емоційного стану адресата варто сформулювати як механізми *творення емпатії*, що значно точніше відбиває думку авторки про створення необхідного впливу як об'єднання учасників дискурсу, в якому адресат та адресант взаємодіють у нерозривній єдності. Емпатія вимагає не лише розуміння лексичних та граматичних аспектів мови, але і врахування соціокультурного контексту, сприйняття невербальних сигналів та готовності адекватно реагувати на емоційний вимір комунікації. Емпатія означає здатність розуміти та співчувати чужим емоціям, думкам та досвіду через сприйняття мовної інформації та вираження власного розуміння цих елементів. Саме у такому сенсі емпатичний вплив, взаємодія, творення необхідного розуміння емоцій,

які моделюються за допомогою різних модусів, найкраще відбиває одну з прагматичних задач танцювально-спортивної комунікації. Створення бажаного емоційного резонансу і вимагає застосування певних тактик і стратегій від всіх учасників комунікації.

3) У першому розділі роботи (с. 44) авторка пояснює специфіку танцювально-спортивного дискурсу і тлумачить його як гібридний вид інституційного дискурсу, який поєднує в собі особливості спортивного й танцювального типів дискурсу, а також виявляє інтердискурсивні зв'язки з педагогічним та мистецьким типами дискурсу. Разом з тим, потребує пояснення тип і принцип взаємодії заявлених типів спортивного, емоційного та педагогічного дискурсу у творенні абсолютно нового інституційного танцювально-спортивного дискурсу. У який спосіб це реалізується і стає підґрунтям для інституційної комунікації, адже емоції скоріше належать до креативного, аніж регламентованого спілкування?

4) Спираючись на наведені приклади дискурсивних фрагментів. зокрема: «*Dancers create an emotional story...*» формуємо ідею про конструювання особливого типу наративу як історії про події, що супроводжуються сильними емоціями і створенням відповідного емоційного резонансу у адресата. Танцювально-спортивний наратив можна тлумачити як історію про емоційний стан, пристрасть, відносини, біль, розпач, почуття, кохання, що моделюється за допомогою різних модусів – вербального, аудіального, візуального, невербального, при чому рухи і жести є профілюючими у творенні такої історії, де фокалізатором може виступати як адресат, так і адресант комунікації, а наратором виступають саме учасники дискурсу або неістетичний оповідач, який є споглядачем комунікації. Чи підтримує таку думку дисертантка, оскільки запропонований підхід може стати поштовхом до подальших наукових досліджень.

9.Загальний висновок щодо дисертації. Дисертаційна робота Сєдокової Маргарити Валеріївни з теми «Реалізація англійськомовного танцювально-спортивного дискурсу: когнітивний та прагматичний аспекти», на здобуття

ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 – Філологія (галуз знань 03 – Гуманітарні науки) є самостійною завершеною науково-дослідницькою роботою. Дисертація за актуальністю, об'ємом та рівнем проведених досліджень, науковою новизною і практичною значимістю відповідає вимогам, п. 6-9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44 (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 №40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», затвердженого Міністерством юстиції України 03.02.2017 за №155/30023, а авторка роботи, Седакова Маргарита Валеріївна, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 03 – Гуманітарні науки зі спеціальності 035 – Філологія.

Офіційний опонент

доктор філологічних наук, доцент,
професор кафедри англійської філології
та світової літератури імені професора Олега Мішукова,
проректор з міжнародної, соціально-гуманітарної та
науково-педагогічної роботи
Херсонського державного університету

Алла ЦАПІВ

Алла ЦАПІВ

Підпис А.О. Цапів
підтверджую начальник ВК Кудрявцева
01.12.2022

